

«ANSELMI LUGU»

ESIETENDUB LEPO SUMERA JA MAI MURDMAA BALLETT

Anselmi lugu on igavene, kõigi aegade lugu: poeedikalduvustega noormehel tuleb teha valik väarika ametniku-karjääri ning hoopis ebakindlama luule- ja fantaasiamaailma vahel. Ernst Theodor Amadeus Hoffmanni muinasjutus «Kuldpott» (1814, e.k. August Sanga tõlkes 1941) on üliõpilase Anselmuse eneseleidmise lugu rüütatud värvirikasse fantastilisse rüüsi, mis teeb selle eriti sobivaks balletile. Hoffmanni mõnedest süzeelistest keerdkäikudest on olulise nimel tulnud küll loobuda, aga «Kuldpoti» peamised karakterid on kõik olemas ka «Anselmi loos».

Libretist ja koreograaf-lavastaja Mai Murdmaa ütleb balleti saateks: «Mind on alati häirinud algeliselt materiaalne lähenemine elule, konventsionaalsuse kõrgemale asetamine inimeste vaimsetest väärtustest. Mul on hea meel, et Hoffmanni muinasjutus leidsin võimaluse seda välja öelda ka oma kunstiga.»

Eino Tambergi «Joanna tentata» järel (1971) on «Anselmi lugu» Murdmaal teine koostöös heliloojaga valminud õhtut täitev ballett. Helilooja Lepo Sumerale on «Anselmi lugu» esimene lavateos. Näib, et tal on lavamuusika tarvis esmane ja mitteõpitatav omadus — dramaturgisoos. Teatud määral oli seda tunda juba diplomitöös «In memoriam» ja kantaadis «Elust ja surmast». Täpset situatsioonitunnetust ilmutab L. Sumera kahel korral premeeritud filmimuusika (1977. a. preemia parimale heliloojale esimesel ülevabariigilisel loodusfilmide festivalil ja Eesti NSV muusikaalane aastapremia 1977). Tema suhe balleti ainesse on niisugune: «Hoffmanni muinasjutus kõitis mind kõige enam poeesia- ja kujutluste maailma ning reaalsuse vahelkord. Hoffmannil on need liitunud sujuvalt, piir on küllaltki ebamäärane. Nii on see ka elus, kui ainult oskame

seada tabada, ja seda püüdsin ma ka muusikas edasi anda.»

Konkreetset väljendub see püüdlus muusika küllaltki ühtses intonatsioonide ringis, kogu teose stiiliühtsuses. Sealjuures on muusika õige varjundirikas. Peategelastel on oma juhtmotiivid, aga neid on kasutatud paindlikult, vastavuses karakterite psühholoogilise arenguga. Olulisimal määral kannab kõiki kontraste ja arenguline tämbridramaturgia. Tihe, maaliline orkestratsioon nõuab dirigendilt täpsust pillirühmade diferentseerimisel. Mängijate suhtes pole nõudlik partiide tehniline külg, küll aga muusika fraasitundlikkus.

Dirigendipuldil on Vallo Järvi.

Nende ridade kirjapaneku ajal — ligi kaks nädalat enne esietendust RAT «Estonias» — võib valmivat lavastust juba osaliselt ette kujutada. Võib näha, et Mai Murdmaa,

nagu alati tugev väljendusrikaste monoloogide ja duettide loojana, on «Anselmi loo» koreograafias eriti taotlenud kogu etenduse dramaturgilist tervikkkust. Võib ennustada paljude tantsijate huvitavat rolliloomingut, selgemalt on see näha peaosaliste praeguseks rohkem valmis koosseisu juures: Vjatšeslav Maimussov (Anselm), Inge Arro (Veronika), Janis Garancis (Lindhorst), Tamara Soone (Serpentina), Juta Lehiste (Nõiamoor). Samu osi tantsivad ka Jevgeni Neff, Elita Erkina ja Olga Tšitšerova, Anatoli Grigorjev, Saima Kranig ja Larissa Tolkatšova ning Tatjana Maiste ja Tatjana Solovkina.

Täna on näha, millised on Javal külaliskunstnik Aime Undi kavandeis nii kaunid dekoratsioonid, milles palju kulda ja sinist, ning kuidas hakkab funktsioneerima romantiliste tõstete-lendude seadeldis, mida olnuks kergem konstrueerida ajakohase lavatehnikaga, mis «Estonias» puudub. Töö keeruka valguspartituuriga jätkub tõenäoliselt esietenduseni. Ja muidugi ka kõige muuga.

Esietendus on kavandatud 2. märtsiks.

MERIKE VAITMAA